

הישיבה החמישית

ביום כ"א באדר ראשון תשי"ד בשעה 11-14.00 בצהריים בבית החלוצות בירושלים.

הנוכחים: החברים האדונים בן-חיים, בנעט, ברקוביץ, הזג, זולאי, טור-סיני (יורר), ייבין, ילון, כהן, פולוצקי, ריבלין, שמעוני.

המוכרים המדעיים האדונים איתן ומדן.

הא' קלוזנר הצטדק על היעדרו מחמת מחלה; הא' שניאור בחו"ל.

סדר היום: א. מינוי מנהל אמרכלי

ב. הכנת בחירות החברים החדשים

ג. קריאה שנייה ושלישית של הצעת התקנון

א. ועדת התקציב מציעה למליאה את הא' אליעזר מנור למשרת מנהל אמרכלי. ההצעה נתקבלה ללא התנגדות.

ב. לשם הכנת החומר הדרוש לבחירת חברים חדשים וחברים יועצים לאחר אישור התקנון ולאחר מלואת שנה למינויים הראשונים נבחרה ועדה, שחבריהם הם האדונים זולאי (מרכז), טור-סיני, ייבין, כהן, שמעוני.

ג. הא' בן-חיים מביא לפני המליאה הצעה מתוקנת של התקנון:

נוסח התקנון המוגש לדיון אחרון במליאה כולל תיקונים ותוספות, שהחליטה עליהם המליאה בישיבותיה הקודמות, וכן את התיקונים, שהיינו מוכרחים לתקן על פי הצעת היועצת המשפטית של משרד החינוך והתרבות. כשעיינה היועצת המשפטית בנוסח התקנון, שהחליטה עליו המליאה, העמידה אותנו על כך, שהתקנון חורג בעניינים מסוימים מגדר החוק. בהערותיה, שנגעו גם לפרטים מעוטי חשיבות, ערערה היועצת המשפטית בעיקר על שני עניינים אלו: א) אין אחיזה בחוק לבחירת חברי כבוד; ב) אין החוק מרשה שהאקדמיה תשתף בעבודתה, בוועדים ובוועדות, אנשים שאינם חברי-האקדמיה או חברים-יועצים של האקדמיה, כחברים ממש, בזכות הצבעה. יתר מכן, הללו אינם יכולים להימנות עם חברי הוועדים והוועדות. בדרך זו נפסלו כל הסעיפים הנוגעים לשני העניינים הנ"ל.

בפגישה, שהייתה לנשיא האקדמיה ולמרכז ועדת התקנון והארגון עם שר החינוך והתרבות, הוסברה לשר חשיבותם של שני העניינים האמורים למבנה האקדמיה ולביצוע עבודותיה, והובעה הבקשה, שיתוקן החוק בכיוון זה. השר הסכים להציע לכנסת תיקונים בחוק, אך הציע שהאקדמיה תכין את תקנונה לפי שעה על יסוד החוק הקיים, וכשיתקבלו התיקונים בכנסת, תהיה האקדמיה רשאית להוסיף את תיקוניה לתקנונה. בנוסח המובא לדיון עכשיו נעשו כל התיקונים הנדרשים מצד החוק, וכבר הסכימה להם היועצת המשפטית.

ואלה הסעיפים, שחלו בהם תיקונים:

א) נוספו

1) סעיף 1 על השם;

2) סעיף 2 על מטרת האקדמיה;

- (3) סעיף 5 סי' ג, סי' ד, סי' ה, הערה ;
 (4) סעיפים 33-40 על פרסומי האקדמיה (לאחר דיון בוועדה למפעלי מדע) ;
 (5) סעיפים 50-53 על התקציב (על יסוד הצעה שבאה מוועדת התקציב).

(ב) תוקנו

הסעיפים, 13, 14, 15, 16, 18, 24-27, 29, 30, 32, 46, 47.
 רוב התיקונים קלים הם, והיה הכרח בהם מפני השמטת סעיפים שונים, שבנוסח הקודם היו קשורים בסעיפים הנדונים או היו רמוזים בהם.
 (ג) הושמטו (מספרי הסעיפים מתייחסים לנוסח התקנון הקודם) הסעיפים 35, 36, 38, 41, הנוגעים לחברי הכבוד.
 ייתנו נא החברים את דעתם בעיקר לסעיף 2 וכן למונח מרכלי (= אדמיניסטרטיבי), על המונחים מְרָפֵל (= אמרכל), מרְפֵּלָה, מרכלי והפועל מרְפֵּל החליט ועד הלשון לפני קום המדינה, בשעה שעסק בקביעת מונחים לצורך המנגנון הממשלתי.

תקנון האקדמיה ללשון העברית

(הצעה מתוקנת)

(א) השם

השם 1. "המוסד העליון ללשון העברית" ייקרא: האקדמיה ללשון העברית.

(ב) מטרות האקדמיה

המטרות 2. מטרותיה של האקדמיה הן:
 (א) לפעול לכינוס אוצר הלשון העברית לכל תקופותיה ושכבותיה וחקירתו ;
 (ב) לעשות לחקירת מבנה הלשון העברית, תולדותיה וגלגוליה ;
 (ג) לכוון את התפתחות הלשון העברית בכל שטחי העיון והמעשה ולספק את צרכיה באוצר המלים, בדקדוק, בכתיב, בכתיב ובתעתיק ;
 (ד) לסייע להפצת ידיעת הלשון העברית.

(ג) המוסדות והמנגנון

מוסדות האקדמיה ונגזרונה 3. להשגת מטרותיה פועלת האקדמיה על ידי המוסדות הבאים: המליאה, המנהלה, הוועדים למפעלי הלשון, הוועד המרכלי והוועדות.
 4. לצורך ביצוע עבודתה מקיימת האקדמיה מזכירות מדעית ומזכירות מרכלית.

ד) המליאה

5. העניינים המסורים לסמכות המליאה הם :
  - א. אישור הדינים והחשבונות של המנהלה על פעולות המליאה ^{סמכויות המליאה} האקדמיה ;
  - ב. אישור תכניות הפעולה ;
  - ג. אישור הצעת התקציב ;
  - ד. אישור הצעותיהן של הוועדות בשטח המינוח והדקדוק ; המליאה רשאית להטיל תפקיד זה על המנהלה או על אחד הוועדים הקיימים או על ועדה מיוחדת שהיא תבחר אותה לשם כך ;
  - ה. הכרעה בשאלות יסודיות בין בשטח הלשון ובין בשטח הארגון ;
  - הערה : „שאלה יסודית“ פירושה כל שאלה שהמנהלה או חמישה מחברי האקדמיה רואים כיסודית וטעונה הכרעת המליאה ;
  - ו. הכרעה בשאלות לשון ששתי ועדות או יותר חולקות בהן זו על זו ;
  - ז. בחירת המנהלה, הוועדים והוועדות ;
  - ח. בחירת חברים לאקדמיה.
6. המליאה מתכנסת לישיבות מן המניין אחת לחודשיים, ^{מועדי הישיבות} ממרחשוון עד סיוון ועד בכלל. הישיבות פתיחות לקהל, במידה שתחליט על כך המנהלה.
7. ישיבה שלא מן המניין של המליאה תכונס לפי החלטת המנהלה או לפי בקשת 5 חברים לפחות.
8. המליאה יכולה להתכנס לישיבה שלא מן המניין לשם שמיעת הרצאות מדעיות בלבד או לרגל מאורע חשוב במדינה (ישיבה חגיגית).
9. 10 ימים לפני מועד הישיבה שמן המניין נשלחות ההזמנות לישיבה בצירוף סדר היום והחומר המוצע לדיון.
10. המניין החוקי הדרוש לקיום ישיבת המליאה בכל עניין ^{ההחלטות ותוקפן} שהוא, חוץ מן העניינים המנויים בסעיף 11 – הוא רוב מוחלט של חברי האקדמיה הנמצאים אותה שעה בתחום מדינת ישראל.
11. המניין החוקי הדרוש לקיום ישיבת המליאה לשם דיון בשינויים בתקנון, לשם בחירת חבר חדש או לשם ביטול חברותו של חבר באקדמיה הוא שני שלישים של חברי האקדמיה הנמצאים אותה שעה בתחום מדינת ישראל.
12. כל החלטות המליאה, חוץ מן ההחלטות בעניינים המנויים בסעיפים 13–14, מתקבלות ברוב דעות מוחלט של החברים המשתתפים בישיבה. כשהדעות שקולות ההכרעה בידי היושב-ראש בישיבה.
13. ההחלטות הנוגעות לכל שינוי בתקנון או לביטול חברותו של חבר באקדמיה מתקבלות בדעות שני שלישים של חברי האקדמיה.

14. לבחירת חבר נוסף דרוש, בהצבעה ראשונה ושנייה, רוב של שני שלישים של החברים המשתתפים בישיבה. בהצבעה שלישית יספיק רוב מוחלט.
15. אין המליאה מחליטה על הצעה, אלא אם כן נדונה קודם בשתי קריאות במנהלה, בוועד או בוועדה, שמתפקידם לברר את ההצעה ולהביאה לפני המליאה לשם החלטה.

ה) המנהלה

16. המליאה בוחרת מבין חבריה, אחת לשנתיים, מנהלה המורכבת מן: נשיא, סגן-נשיא, ויושבי-ראש של הוועדים.
17. הנשיא עומד בראש האקדמיה, ואלה תפקידיו:

ההרכב

תפקידי הנשיא

- א. הוא אחראי לכל פעולות האקדמיה ולדרכי עבודתה בפני המליאה, מגיש לה את הדין והחשבון השנתי של המנהלה ומייצג את האקדמיה כלפי חוץ.
- ב. הוא קורא לישיבות מן המניין ולא מן המניין של המליאה לפי הסעיפים 6 ו-7 ויושב ראש בישיבות אלו.
- ג. הנשיא רשאי להשתתף בישיבות כל הוועדים והוועדות ולהצביע בהן, אך ישיבות הוועדים והוועדות מתנהלות בראשות יושבי-ראש שלהם.

18. בהיעדרו של הנשיא ממלא סגן-הנשיא את תפקידי הנשיא, בהיעדרם של הנשיא וסגן-הנשיא מטילה המנהלה על אחד מחבריה את תפקידי הנשיא.

היעדרו של הנשיא

ו) הוועדים למפעלי הלשון

19. מתוך חברי האקדמיה נבחרים ועדים לשם עריכת תכניות למפעלי האקדמיה ולניהולם, והם אחראים לביצועם בפני המנהלה. את מספר הוועדים קובעת המליאה לפי הצורך.
20. כל ועד מורכב מ-3 חברים לפחות או מ-5 חברים לכל היותר.

הרכבם ותפקידם

21. חברי הוועדים ויושבי-ראש שלהם נבחרים במליאה.
22. כל ועד מקים בהסכמת המנהלה ועדות, לפי הצורך, לשם ביצוע פעולות מוגדרות.
23. כל ועד מתאסף לפחות פעם בחודש לשם סקירת מצב העבודה בוועדות ותיאומה.

ז) הוועד המרכזי

24. מתוך חברי האקדמיה נבחר ועד מרכזי לשם עריכת תקציב של האקדמיה ולהנהלת משקה, והוא אחראי בפני המנהלה על ביצוע הפעולות המשקיות של האקדמיה ועל נכסיה.
25. הוועד המרכזי מורכב משלושה חברים לפחות.
26. חברי הוועד המרכזי והיושבי-ראש שלו נבחרים במליאה.
27. החלטות הוועד המרכזי בשאלות יסודיות טעונות אישור המליאה.

הרכבו ובחירתו

הערה: להגדרת „שאלה יסודית“ עי' לעיל §5 ס"ק ה.

ח) הוועדות

28. הוועדות מוקמות או ע"י המליאה או ע"י הוועדים הרכבתן והרכבן (ר' 22§).

29. בוועדות משתתפים: חברי האקדמיה או חברים-יועצים של האקדמיה, ואם יש צורך בכך — גם אנשים מחוץ לאקדמיה כמומחים לעניינים הנדונים בוועדה.

30. מספר חברי האקדמיה או החברים-היועצים של האקדמיה בוועדה הוא כרגיל שניים. רק במקרים יוצאים מגדר הרגיל תספיק השתתפותו של חבר אחד מחברי האקדמיה או מן החברים-היועצים של האקדמיה.

31. חברי הוועדות, המוקמות לפי 22§, מתמנים ע"י המנהלה לפי הצעת הוועד האחראי לוועדה.

32. כל ועדה דנה בעניינים שמתחום דיוניה בשתי קריאות; ^{החלטותיהן ותוקפן} לאחר מכן מובאות תוצאות דיוניה והצעותיה בפני הוועד שבפיקוחו פועלת הוועדה. הוועד מעביר את הצעות הוועדה למנהלה, והמנהלה מביאה אותן לאישור המליאה או לאישורו של המוסד שהוסמך לכך ע"י המליאה. אשר לשאלות לשון יסודיות עיין 5§ ס"ק ה.

ט) פרסומי האקדמיה

33. האקדמיה מוציאה כתבים הן לבדה והן בשיתוף עם סוגי הפרסומים מוסדות מדע.

34. האקדמיה מוציאה כתבים, שבהם היא מפרסמת:

- א. את החלטותיה בענייני הלשון (כגון דקדוק, כתיב ומינוח) ובכל שאר העניינים שמתחום עבודתה;
- ב. דינים וחשבונות על פעולתה;
- ג. זיכרון דברים של הוויכוחים המדעיים בישיבות המליאה;
- ד. זיכרון דברים של הוויכוחים המדעיים בישיבות שאר מוסדותיה, אם המנהלה רואה צורך בכך;
- ה. מחקרים של יחידים בתחום חקר הלשון העברית והגובל אותו;

35. ואלה הם כתיבי האקדמיה:

- א. זיכרונות האקדמיה ללשון העברית שבהם מתפרסמים העניינים הכלולים ב-34§ ס"ק א-ד;
- ב. מילונים כלליים ומקצועיים;
- ג. קבצים, כתיבת וספרים שבהם מתפרסמים מחקרים של יחידים (ע"י 34§ ס"ק ה).

36. האקדמיה מוסמכת להשתתף ע"י תמיכה כספית בהוצאת מחקרים של יחידים או בהוצאת מחקרים מקובצים, בלא שהיא מה תישא באחריות לפרסומם.

37. האקדמיה עושה להפצת ידיעת הלשון העברית וידיעה על הלשון העברית בארץ ובחוץ לארץ ע"י פרסומים עממיים או ע"י עידוד פרסומים עממיים.

38. האקדמיה בוחרת בישיבת המליאה ועדה לפרסומים, המורכבת משלושה חברי האקדמיה לפחות. מתפקידה של ועדה זו לבחון, אם העבודות המוצעות לפרסום — חוץ ממאמרים המיועדים לפרסום בקבצים ובכתבי־עת, כנזכר ב § 40 — כשרות מבחינת רמתן. 39. ועדת הפרסומים מציעה לפני המנהלה עורכים וקריינים לפרסומים, בין מחברי האקדמיה ובין מחוצה לה, והמנהלה ממנה אותם. מינוי עורך לקבצים ולכתבי־עת טעון אישור המליאה.

אופן קבלת
העבודות
לפרסום

40. אין דבר מתפרסם, אלא אם כן ועדת הפרסומים המליצה על הדפסתו. להדפסת מאמרים בקבצים ובכתבי־עת דייה הסכמתו של העורך בלבד.

(ה) החברות באקדמיה

41. חברי האקדמיה והחברים־היועצים של האקדמיה נבחרים מבין חוקרי לשון וסופרים עבריים.

42. חבר האקדמיה הנמצא בארץ חייב להשתתף בישיבות המליאה, בישיבות הוועד, שהוא חבר בו ובשתי ועדות לענייני לשון. (חבר, המשתתף ביותר מוועד אחד, אינו חייב להשתתף אלא בוועדה אחת לענייני לשון).

חובות החברים
ובכונניהם

43. חבר־יועץ של האקדמיה, הנמצא בארץ, חייב להשתתף בשתי ועדות לענייני לשון, ואם נבחר לוועד, משתתף הוא אף בו בדעה מחליטה. חבר־יועץ של האקדמיה רשאי להשתתף בישיבת המליאה בדעה מיעוט.

44. חבר האקדמיה או חבר־יועץ של האקדמיה אינו רשאי להיעדר מישיבות מוסדות האקדמיה, שהוא חבר בהם, בלא סיבה מספקת.

45. חברי האקדמיה והחברים היועצים של האקדמיה מקבלים את סיכום תוצאות דיוניהם של הוועדים והוועדות בענייני לשון לפני הגשתן למליאה או למוסד שהוסמך ע"י המליאה — לשם חוות־דעת.

46. חברי האקדמיה והחברים היועצים של האקדמיה מקבלים את כתבי האקדמיה חינם.

(א) דרכי הבחירות וההצבעה

47. הבחירות הן חשאיות.

48. סדר ההצבעה בבחירת הנשיא, המנהלה ושאר מוסדות

הבחירות
וההצבעה

האקדמיה הוא:

- א. מצביעים ע"י פתקאות ;
- ב. רושמים בפתקה את שם המועמד או שמות מועמדים אחדים, אך לא יותר מן המספר הדרוש (כגון בבחירת ועדים וכדומה) ;

ג. מועמד שזכה לרוב מוחלט בהצבעה ראשונה נחשב לנבחר ;

ד. אם לא זכה שום מועמד לרוב מוחלט, תיערך הצבעה חדשה, אף זו ללא הגבלה בהצעת המועמדים.

ה. אם אף ההצבעה השנייה אינה מביאה לידי תוצאות, תיערך הצבעה שלישית מקרב המועמדים, שזכו לכל מספר קולות שהוא בהצבעה השנייה.

ו. אם זכה חלק מן המועמדים לרוב מוחלט בהצבעה הראשונה או השנייה, נחשבים המועמדים הללו לנבחרים, ונערכת הצבעה נוספת על שאר המועמדים, ורק על אותם המועמדים, שזכו לכל מספר שהוא של קולות, ומספיק לבחירתם רוב יחסי.

ז. אם זכו כמה מועמדים למספר שווה של קולות, מכריע הגורל.

ח. אם לא יוכל אחד הנבחרים לשמש בתפקידו מאיזה טעם שהוא, תמנה המנהלה ממלא-מקומו עד לישיבה הקרובה של המליאה.

49. סדר בחירת חברים חדשים הוא :

סדר בחירת
החברים החדשים

א. הצעת מועמד לחברות באקדמיה תוגש לכל המאוחר בישיבת המליאה הקודמת לישיבת הבחירה. כל הצעת מועמד טעונה חתימת שלושה חברים מציעים.

ב. המליאה בישיבתה הקודמת לישיבת הבחירה מעמידה ועדה לביורר סגולות המועמד.

ג. הוועדה הנזכרת בס"ק ב תביא את המלצותיה לפני המליאה בישיבת הבחירה. הדיון בהמלצותיה של הוועדה הוא סודי.

(ב) הכנת התקציב והנהלת המשק

50. שנת הכספים של האקדמיה היא כשנת הכספים של המדינה.

51. המזכיר המרכזי מכין עד סוף חודש אוקטובר מדי שנה בשנתה, בהתייעצות עם חבר העובדים המדעיים של האקדמיה, את הצעת התקציב לשנת הכספים הקרובה ומגישה לעיבוד אחרון לוועד המרכזי. הוועד המרכזי חייב לסיים את הדיון בה לכל המאוחר בינואר ולהביאה לפני המנהלה.

52. המליאה רשאית לדחות, לתקן או לאשר את ההצעה כמות שהיא. אם תידחה ההצעה, תיקרא במשך שבועיים ישיבה שלא מן המניין של המליאה לשם אישור הצעת תקציב חדשה לפי העקרונות שהובעו בישיבת המליאה הקודמת.

53. ביצוע התקציב הוא בידי הוועד המרכזי. חתימתם של של שניים מתוך הארבעה הנזכרים בסמוך מחייב את האקדמיה בכל עסקותיה: הנשיא ויו"ר הוועד המרכזי, ובהיעדרם – סגניהם.

בהיעדר הסגנים יוכלו המנהלה והוועד המרכלי למסור את זכות החתימה לחבר אחר של המוסדות הנ"ל.

הא' בן-חיים מציע שתיבחר ועדה מיוחדת לסגנון התקנון. הצעתו נתקבלה, נבחרה ועדה, שחבריה הם האדונים ברקוביץ, הזו, בן-חיים.

בקריאה השנייה של הצעת התקנון נדונו הסעיפים, שנשתנו מן ההצעה המקורית, ונתקבלו אגב התיקונים הבאים:

בסעיף 2 ס"ק ב במקום "תולדותיה וגלגוליה" יכתב: "תולדותיו וגלגוליו".

בסעיף 2 ס"ק ג וס"ק ד נתעורר ויכוח בדבר המטרות, לכוון התפתחות ולסייע להפצת ידיעת הלשון העברית".

הא' בן-חיים: ס"ק ג מכוון, שלא כשני הס"ק הקודמים, לעניין מעשי ולא לדבר עיוני, ולכן דייקנו ואמרנו בו "לכוון", ולא "לעשות ל-".

הא' בנעט: אי אפשר לכוון התפתחות. יש להוסיף לפחות "במידת האפשרות".

הא' טור-סיני: החוק מחייב אותנו לכוון, אך מוטב להניח את זאת לוועדת הסגנון.

הא' שמעוני: לא, על המליאה לשקול הכול יפה. הביטוי "לכוון" אינו יפה, שהרי לא נאמר, לאיזו מגמה, באיזו רוח, צריך לכוון. מוטב "לפקח על כיוון...".

הא' טור-סיני: "לפקח" זה תפקיד פאסיבי.

הא' ריבלין: שני גורמים מכוונים את הלשון, היוצרים והעם, ושניהם לא ישאלו את המוסד. המוסד אינו יכול לכוון את ההתפתחות. ההתפתחות היא מושג ביולוגי, ואין היא נעשית ע"י החלטות. הבן נולד להוריו, אבל הוא מתפתח מעצמו.

הא' זולאי: אבל ע"י הזנה מתאימה אפשר לכוון את גידולו.

הא' ריבלין: מוטב אפוא לנסח: "לסייע להתפתחות...".

הא' בן-חיים: הליקויים בניסוח הם בגלל תוספות להצעת התקנון, שהוסיפו ועדות שונות. לפני שישים שנה היו אומרים "להחיות", "לעשות", אך המושגים נשתנו. יש השקפה, שאין זה מתפקידה של האקדמיה להחליט ולקבוע, ויש השקפה אחרת, שגם פעולה נורמטיבית היא מתפקידי האקדמיה. לקבוע צורות כתיב ודקדוק - פירושו לכוון, שהרי כך יורו לתלמידים בבתי הספר. נכון הדבר שהעם הוא המפתח את הלשון, אבל האקדמיה באה להתוות כיוון לפיתוח.

הא' טור-סיני: יש כאן בניסוח קושי לשוני, ואולי רצוי לגרוס "לכוון את פיתוח...". "לכוון התפתחות" אפשר רק אם כוונתנו לומר: לכוון התפתחות רצויה, אם אנו שוללים זאת כהא' ריבלין, ואם אנו סבורים שכל מה שנוצר בעם מיד הוא נכון, הרי אין לנו מה לעשות. ואנו הרי אנו שואפים ללשון עברית, ולא לקליטת השפעות מכל הלעזים. ובענייני כתיב, ניקוד ותעתיק - ודאי שאנו חייבים לכוון, ואולי טוב לנסח "לכוון את דרך ההתפתחות". קשה להוסיף מלות חסתיגות, כגון "לפי האפשר". המגמה אינה "כפי האפשר". רק התוצאות הן כך.

הא' שמעוני: אני מציע: „את ההתפתחות התקינה“, ומה שתגדיר האקדמיה כתקין – זהו התקין.

הא' טור-סיני: „תקין“ אינו מגדיר דבר.

הא' ברקוביץ מציע: „להתפתחות“.

הא' פולוצקי: יש להימנע מן המלים „תקין“ ו„רצוי“. יכול אדם לומר,

שתפקידנו „לשמור על טהרת הלשון“, אבל „לכוון“ אי אפשר.

הא' בן-חיים: החוק קבע „לכוון“, וזאת תוצאה של עבודת ועדות

שונות, שרצו להגדיר בחוק, מה מסור לסמכויות המוסד. אמנם ההתפתחות באה

מעצמה, אבל אפשר לעשות פעולות מכוונות, וזה מוטל על אקדמיה לשונית

בכל מקום.

אין ס"ק ג דומה לס"ק א-ב, שאלה מדברים על מחקר מופשט, וזה

מדבר על החלטות מעשיות. ס"ק זה נובע מן החוק. ס"ק ד הוא חידוש ונכתב

על פי דוגמת אקדמיות אחרות.

הא' זולאי: בזמן האחרון שונה משמעותו של המושג „לכוון“. לפני זמן

היו אומרים על כך „להשגיח“, אילו אמרנו כאן „להשגיח“, היינו נוטלים את

את העוקץ, שהא' בנעט חושש מפניו, אם אני מכוון, הריני נותן דעה על כיוון

מסוים שרצוי לי. אני מציע: „להשגיח על ההתפתחות...“.

הא' בנעט: אי אפשר „לכוון בכל שטחי העיון והמעשה“, וגם לא תמיד

מותר לעשות זאת; רק אם יש צורך בכך. אולי מוטב לגרום „להשפיע...“.

ואולי טוב להוסיף „כשניתן הדבר להיעשות וכשהוא דרוש“.

הא' טור-סיני: אין אנו באים להשגיח. ההשגחה היא תיאורטית בלבד,

ואילו אנו מצווים לתת כיוון נכון. השאלה היא, באיזו מידה אפשר להצליח

בזה. תפקידנו הוא נורמטיבי, לכוון. ההתפתחות למעשה, במציאות, הורסת את

הישן, אבל אנו חייבים לתת להתפתחות את הכיוון הרצוי ולהחליט מה רצוי.

אפשר גם להחליט, שאין לשים לב למקורות כלל, אבל לדעתי דעה זו פסולה.

אני מציע: „לכוון בהתאם לצורכי הלשון ולאפשרויותיה“.

הא' ייבין: גם ניסוח זה מעורר שאלה, מה הם הדרכים. מציע: „לעשות

לכיוון התפתחותה של...“.

הא' בן-חיים: יש כאן פעולת עשייה מכוונת; אפשר להשמיט את המלה

„התפתחות“, ולומר „לכוון את דרך“, אבל בזה יהיה התפקיד נורמטיבי

עוד יותר.

הא' שמעוני: „את דרכי“.

הא' טור-סיני: אולי „להיות גורם מכוון“. אמנם ניסוח זה מחליש

את התפקיד.

הא' פולוצקי מסכים לנורמטיביות במינוח, בכתוב ובתעתיק, אבל

מפקפק, אם בשאר העניינים השייכים לשימוש הלשון ניתן לעשות יותר מאשר

„להשפיע בכיוון מהותה ההיסטורית של הלשון“.

הא' שמעוני: „לכוון את דרכי התפתחותה של הלשון

העברית, בהתאם לאופייה, לצרכיה ולאפשרויותיה בכל שטחי...“.

הא' טור-סיני: ניסוח זה נוטל את העוקץ, שהא' פולוצקי חושש מפניו.

מצטרף להצעת הא' שמעוני.

בהצבעה על הצעה זו, הצביע הרוב בעד ההצעה. נגדה הצביעו האדונים בנעט ופולוצקי. הא' הזו נמנע.

הא' בן-חיים: מציע למחוק בס"ק זה (2 § ס"ק) את המלים „ולספק את צרכיה“. ההצעה נתקבלה.

הא' ייבין: למה לנו ס"ק ד? מה אפשר לעשות פה?

הא' ריבלין: יש לעשות להפצת ידיעת הלשון.

הא' שמעוני: במציאות של היום חייבים לסייע גם לעקירת הלעז.

הא' בן-חיים: איך נוסף להוציא פרסומים כמו „לשוננו לעם“? רק מכוח ס"ק זה.

הא' כהן: מדוע לא נזכר כאן „לדאוג לשיפור הלשון“?

הא' טור-סיני: דבר זה כלול בס"ק ג ובחוק האומר, שהחלטת האקדמיה מחייבות.

ברוב דעות נתקבל ס"ק ד.

בסעיף 4 ובכל שאר המקומות מציע הא' ילון לתקן „אמרכלי“ במקום „מרכלי“.

הא' טור-סיני תומך בהצעה.

הא' בנעט מעיר, שרווח במקומות שונים השימוש „מנהלי“.

הא' טור-סיני חושש שמלה זו תתערבב עם „מנהלה“.

הא' ייבין: אכן קיים קלקול כזה בשימוש משרדי הממשלה. שהמלה „מנהלי“ שימשה בהם גם במובן של „אדמיניסטרטיבי“ וגם במובן „של המנהלה“.

ברוב דעות הוחלט לתקן „מזכירות אמרכלית“. הפועל לעניין זה הוא „מרכל“, שם העצם המופשט: אמרכלות“.

בסעיף 5, ס"ק ד: המלים „המליאה רשאית“ עד סוף הס"ק תבואנה בסוגריים.

בסוף ס"ק ד יתוקן: „שהמליאה תבחר לשם כך“.

בסעיף 11 ייכתב: „בבחירת חבר חדש או בביטול...“.

בסעיף 33 במקום „מוסדות מדע“ ייכתב: „מוסדות אחרים“.

בסעיף 37 יימחק „וידיעה על הלשון העברית“.

בסעיף 38-40 במקום „ועדה לפרסומים“ ייכתב בכל מקום „ועד לפרסומים“.

בסעיף 39 במקום „מינוי עורך. ייכתב: „מינוי עורכים“.

בסעיף 44 יועבר „בלא סיבה מספקת“ וייכתב אחר המלים „אינו רשאי להיעדר“.

בסעיף 45 יועבר „לשם חוות דעת“ וייכתב אחר המלה „מקבלים“.

הערה: בפרק „החברות באקדמיה“ ולעיל בסעיף 11 כל מקום שנאמר „חבר“ אף חבר יועץ בכלל זה.

בסעיף 53 במקום „הנזכרים בסמוך“ ייכתב „הנזכרים לקמן“.

התקנון נתקבל פה אחד (בהימנעות חבר אחד) בקריאה שנייה.

התקנון נתקבל פה אחד (בהימנעות חבר אחד) בקריאה שלישית.